

عنوان مقاله:

شگردهای صباحی در بیان کارکردها و اهداف معنایی و انگیزشی آیات قرآن

محل انتشار:

مجله مطالعات زبانی و بلاغی، دوره 14، شماره 32 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

Maryam Baghi - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

بخش زیادی از میراث ادب فارسی، شامل اشارات و مضامین قرآنی است که از بایسته‌های سخنوری به شمار می‌رود. بدون تردید، دریافت اشارات و نشانه‌های یادشده در سروده‌های ادیبان، بر شکوهمندی کلام آنان می‌افزاید و التذاذ حاصل از درک این زیبایی را دوچندان می‌کند. در پژوهش حاضر که به روش تحلیلی-توصیفی انجام شده، شیوه‌های به کاررفته در شعر صباحی بیدگلی، از سرشناس‌ترین چهره‌های شعر دوره بازگشت ادبی، در بیان کارکردها و اهداف معنایی و انگیزشی آیات قرآن، معرفی و تحلیل شده است. این شیوه‌ها که در کتاب‌های بلاغت به آن‌ها اشاره شده و در اشعار صباحی به کار رفته است، در یک تقسیم بندی کلی، در سه بخش استفاده مستقیم (شامل سه قسم لفظی، مفهومی و دوسویه)، تغییر کاربرد آیه و استفاده تلمیحی، بررسی و به رویکردهای شاعر در به کارگیری این روش‌ها پرداخته شده است. سوال اصلی تحقیق این است که صباحی علاوه بر بهره‌گیری از روش‌های متداول و شناخته شده تأثیرپذیری از قرآن، به چه شگردهای کمتر شناخته شده ای توجه کرده و کارکردها و اهداف معنایی مرتبط با این شگردها در شعر او کدام است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد صباحی افزون بر استفاده از روش‌های متعارفی چون اقتباس، درج، ترجمه و استفاده مفهومی با رویکرد تأکید و تأیید و کارکردهای بلاغی، به شگردهایی با سابقه رواج کمتر در بین شاعران پرداخته که عبارت اند از: ۱. تغییر کاربرد آیه با رویکرد وصفی و ذوقی به قصد برجسته سازی موضوع و مضمون؛ ۲. استفاده تلمیحی با کارکرد مقایسه یا بیان تفضیل. از میان شیوه‌های به کاررفته در شعر صباحی، بیشترین بسامد به روش تلمیحی با رویکرد مقایسه و تفضیل تعلق دارد.

کلمات کلیدی:

صبحی بیدگلی، آیات قرآن، شگردها، اهداف و کارکردها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2075345>

